

การเตรียมความพร้อมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนด้านสิงขรและมุดอง

READINESS OF PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE FOR ECONOMIC DEVELOPMENT ON DANSINGKORN AND MAW DANUNG CHECKPOINT

วัลย์พร รัตนเศรษฐ์*

Walaiporn Ratanaset*

พิพัฒน์ ไทยอารี**

Phiphat Thaiarry**

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปริญญาเอก คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Assistant Professor and Ph.D, Dean, Faculty of Public Administration, Dhurakij Pundit University

* Email: walaiporn.rat@dpu.ac.th

** รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** Associate Professor, Lecturer, Master of Public Administration Program, Dhurakij Pundit University

** Email: phiphatthaiarry@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาแนวคิด นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าบริเวณชายแดนบริเวณด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (2) เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการส่งเสริมและพัฒนาด้านสิงขรเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับด่านมูตอง จังหวัดมะริด โดยมีวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่สำรวจข้อมูล และการศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ รายงานการวิจัย บทความ ประกาศ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีการเตรียมความพร้อมซึ่งสรุปออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พ.ศ.2558 - 2561) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ (2) การยกระดับด่านสิงขรเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิงขร พร้อมทั้งขยายเวลาให้ชาวเมียนมาสามารถเข้าพำนักในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้ 4 วัน 3 คืน การจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และ (3) มีการจัดกิจกรรมจัดแสดงสินค้า OTOP ณ จังหวัดมะริด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (1) เร่งหาข้อยุติเรื่องเขตแดน (2) มะริดควรเร่งพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (3) ปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการลงทุน และ (4) ฝ่ายไทยควรเสนอให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านพิธีการทางการค้าและศุลกากรของไทย เพื่อนำไปปรับปรุงระบบการทำงานให้เป็นมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวจัย ควรศึกษารายละเอียดความเป็นไปได้ของเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างไทย เมียนมา และประเทศอื่น

คำสำคัญ: การค้าบริเวณชายแดน ด่านสิงขร มูตอง

Abstract

The purposes of this research are: 1) To study concept policy and strategy for promote border trade between Dan Singkorn, Prachuap Khiri Khan, Thailand and Maw-Danung, Mylik, the Republic of the Union of Myanmar. 2) To study the readiness for transborder economic development between Dan Singkorn, Prachuap Khiri Khan, Thailand and Maw-Danung, Mylik, the Republic of the Union of Myanmar. This research draws upon government documents, field survey, and relevant reports.

The study revealed that the Governor of Prachuap Khiri Khan tries to cope up these issues as follows: (1) Drafting the strategic development plan for Dan Singkorn, Prachuap Khiri Khan (B.E.2558-2561) in order to be a guideline for the province. (2) Requesting the Ministry of Interior to announcing Dan Singkorn, Prachuap Khiri Khan to be a special check point with one stop service, and extend the duration of stay for the people of Myanmar to 4 days 3 nights and (3) Organized OTOP Trade Fair at Mylik. the Republic of the Union of Myanmar.

According to the study, it is recommended that (1) the authority concerned must try to find the agreement on the border line, (2) Public utility and infrastructure in Mylik need to be improved by the assistance from the Government of Thailand, (3) Rules and regulations on investment should be reviewed. And (4) Thai government should proposed academic assistance on trade procedure and customs for improving the working system within international level.

The recommendations for further study, It is necessary to organize the in depth study for the transportation line between the Republic of the Union of Myanmar, Thailand, and other countries.

Keywords: Border Trade, Dan Singkorn, Mylik

บทนำ

ตามที่รัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และมาเลเซีย (Cambodia Lao Myanmar Malaysia: CLMM) โดยมีการคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพ 10 พื้นที่เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” เพื่อเปิดกว้างต่อการลงทุนจากภาคเอกชนทั้งของไทยและต่างชาติ พร้อมกันนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค โดยเริ่มจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 จังหวัดได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา เชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส

ด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นับเป็นจุดเชื่อมความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ทางด้านเศรษฐกิจ ระหว่างพี่น้องชาวไทยและชาวเมียนมาเป็นเวลานาน ซึ่งจากการประกาศให้ด่านสิงขรเป็น “จุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร” ได้มีผู้ประกอบการทั้งชาวไทยและชาวเมียนมาให้ความสนใจค้าขายกันมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจังหวัดมะริด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ มีอุตสาหกรรมประมงขนาดใหญ่ ดังนั้น เส้นทางด่านสิงขร-มะริด หากได้รับการพัฒนาจะเป็นเส้นทางการค้าที่สำคัญ ซึ่งช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย และเมียนมา พร้อมกันนี้ หากพิจารณาถึงทิศทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค ด่านสิงขรกับมะริดจะเป็นจุดเชื่อมต่อที่ดี ในการส่งผ่านสินค้าและบริการไปยังภูมิภาคอื่นๆ

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนระหว่างด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับจังหวัดมะริด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้เต็มศักยภาพ แม้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะยังไม่ได้ถูกส่งเสริมให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษก็ตาม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงเตรียมความพร้อมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และเพื่อรองรับการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าบริเวณชายแดนบริเวณด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการส่งเสริมและพัฒนาด่านสิงขรเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับด่านมูตอง จังหวัดมะริด

การทบทวนวรรณกรรม

1) แนวคิดเกี่ยวกับการค้าชายแดน

(1) ชายแดนในอดีตถือว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงและการป้องกันประเทศ ขณะเดียวกันชายแดนก็มีบทบาททางเศรษฐกิจการค้า ซึ่งในอดีตมีการลักลอบค้าที่เรียกกันทั่วไปว่าตลาดมืด อย่างไรก็ตามเมื่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป ชายแดนได้มีบทบาทสำคัญในการนำเงินตราเข้าประเทศในระบบและการค้านอกกรอบ จึงทำให้รัฐบาลและภาครัฐต้องวางแนวทางในการค้าชายแดนที่เหมาะสม (วิชรินทร์ ยงศิริ, 2547, น. 1)

(2) ความหมายของการค้าชายแดน กรมการค้าต่างประเทศ ให้ความหมายของ “การค้าชายแดน” คือ การค้าในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อ ขาย และการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประชาชนกับประชาชน ประชาชนกับผู้ประกอบการค้าที่อาศัยตามบริเวณชายแดนของทั้งสองฝ่าย สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทางการเกษตรบางประเภท และสินค้าที่ทำได้จากธรรมชาติ (เช่น ของป่า ขากสัตว์ เป็นต้น) ลักษณะการค้าเป็นการค้าที่มีกรรมวิธีไม่ยุ่งยาก และรวดเร็วหนึ่ง การค้าชายชายแดนมีทั้งสินค้าถูกกฎหมายและสิ่งผิดกฎหมายที่ถูกลักลอบนำมาซื้อขาย นอกจากนี้ ชายแดนนอกจากจะเป็นการค้าระหว่างประเทศที่มีพื้นที่ติดต่อกันแล้วยังหมายรวมถึงการค้าผ่านแดน หรือการค้าที่อาศัยประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกันแล้วส่งผ่านไปยังอีกประเทศหนึ่งด้วย(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2557)

(3) ประเภทของจุดผ่านแดนจุดการค้าชายแดนของไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ช่องทางการค้าที่เป็นทางการ ที่เปิดให้มีการเดินทางข้ามแดน ดำเนินกิจการค้าขายระหว่างกัน ได้ตามเวลาที่กำหนด ประกอบด้วย จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่อนปรนทางการค้า และ (2) ช่องทางการค้าตามกฎหมายศุลกากรที่เพิ่มช่องทางการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเป็นช่องทางที่ช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าชายแดนให้มีมูลค่าและปริมาณการค้าเพิ่มมากขึ้น

(4) การเปิดด่านและยกระดับจุดผ่านแดน พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการเปิดจุดผ่านแดนหรือการยกระดับจุดผ่านแดน โดยหลักเกณฑ์สำคัญสำหรับการพิจารณานั้น จะต้องพิจารณาจากความเห็นพ้องต้องกันอย่างเป็นทางการของรัฐบาลไทยและรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งคำนึงถึงปริมาณผู้เดินทางผ่านแดน และความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ จะต้องผ่านการพิจารณาของสภาความมั่นคงแห่งชาติด้วย

2) แนวคิดอุปสงค์และอุปทานในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทานของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมหาริด เพื่อได้ทราบถึงศักยภาพและความต้องการของทั้งฝ่ายไทยและเมียนมา โดยพิจารณาจากแนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน กล่าวคือ อุปสงค์ (Demand) หมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภค ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง และอุปทาน (Supply) หมายถึง ปริมาณความต้องการเสนอขายสินค้า ณ ระดับราคาใดราคาหนึ่ง ในเวลาใดเวลาหนึ่ง (สุกัญญา ตันธนาวัฒน์, อัมมทินพงศ์ ฉัตรราคม, วรณี จิเจริญ และอดิ ไทยานันท์, 2553, น. 21-22 และ 35)

ประเภทของอุปสงค์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิเคราะห์จากอุปสงค์ที่เกิดขึ้นจริง (Effectivedemand) ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับจังหวัดมหาริด สะท้อนความต้องการซื้อสินค้าที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ ความเต็มใจที่จะซื้อ ความสามารถที่จะซื้อ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของทั้งสองพื้นที่ ในส่วนของอุปสงค์ศักยภาพ (Potentialdemand) หมายถึงสินค้าที่เป็นไปตามศักยภาพหรือความสามารถในการซื้อ โดยวิเคราะห์ได้จากมูลค่าการค้าที่เกิดขึ้นตลอดจนทรัพยากรที่ทั้งสองพื้นที่มี แต่ยังไม่ได้ส่งเสริมให้เกิดการค้า การลงทุนในขณะนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 โดยคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยกำหนดพื้นที่การศึกษาที่จุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิงขร ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การเข้าร่วมประชุมสัมมนา (Seminar) การลงพื้นที่เป้าหมายในการศึกษา

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านสิงขร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของไทยและเมียนมา ดังนี้ ฝ่ายไทย ประกอบด้วย เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้งอัครราชทูตอัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายพาณิชย์) เลขานุการอัครราชทูต คณะข้าราชการของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนฝ่ายเมียนมา ประกอบด้วย ประธานสภาหอการค้า ณ กรุงย่างกุ้งเลขาธิการสภาหอการค้าเจ้าหน้าที่ระดับสูงสภาหอการค้าและอุตสาหกรรม รวมตลอดถึงผู้บริหารระดับสูงของภาคส่วนธุรกิจในพื้นที่มหาริด

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการแยกแยะเนื้อหาสาระ (Content analysis) เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาตลอดจนโอกาสในการสร้างความสะดวกในการเดินทางผ่านแดนด้านด้านสิงขรในอนาคต

ผลการศึกษา

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนและศักยภาพของพื้นที่ เนื้อหาสาระในส่วนนี้ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้เพื่อ “ศึกษาแนวคิด นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการค้าบริเวณชายแดนบริเวณด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” โดยมีประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนของไทยและเมียนมาสำหรับประเทศไทยประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ที่ 1/2558 และ 2/2558 ได้กำหนดให้มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 10 จังหวัด แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด และสงขลา และระยะที่ 2 ได้แก่ จังหวัดเชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส โดยภาครัฐได้กำหนดมาตรการสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจหลายมาตรการ เพื่อเชิญชวนให้ผู้ประกอบการเข้ามาลงทุนในพื้นที่ โดยมีการกำหนดให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 10 การขยายเวลาของแรงงานต่างด้าวให้สามารถเข้ามาทำงานแบบไป-กลับ หรือไม่เกิน 7 วัน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดหาที่ดินเพื่อรองรับการลงทุน การพัฒนาด้านคมนาคมในพื้นที่ยุทธศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2559, น. 23-29)

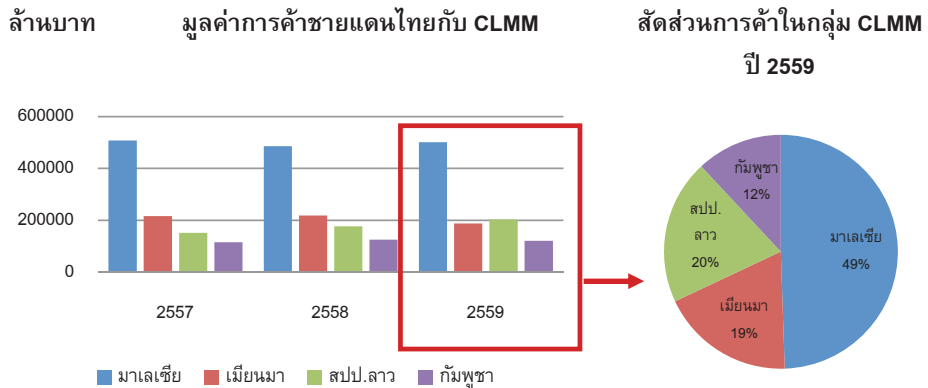
พร้อมกันนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค โดยเริ่มจากเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 จังหวัด ดังได้กล่าวไว้ข้างต้น

ในส่วนของนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของเมียนมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เมียนมามีนโยบายการปฏิรูปประเทศ ระยะที่ 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สนับสนุนการค้า และการลงทุน ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข และระบบประกันสังคม พร้อมทั้งมีแผนงานพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจระยะเวลา 30 ปี โดยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านระบบเกษตรกรรมสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมในอนาคต ดังนั้น รัฐบาลเมียนมาจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านเกษตรและประมง และการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม (วิทยา ปิตัตถนาโพธิ์ บุญทรัพย์ พานิชการ และภุชงค์ พงษ์เจริญ, 2557) พร้อมทั้งยังมีนโยบายที่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการต่างชาติเข้าไปลงทุนในลักษณะการลงทุนร่วม (Joint Venture) ด้วย

ประเด็นที่สอง ศักยภาพของด่านสิงขรและด่านมูตองรายงานการวิจัยเรื่อง “โครงการศึกษาวิจัยข้อเสนอแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาด่านสิงขรด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ได้ศึกษาศักยภาพระหว่างด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับด่านมูตอง จังหวัดมะริด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งมีศักยภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ (1) ด้านอุตสาหกรรมประมงมะริด เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางด้านอุตสาหกรรมประมง หากแต่สินค้าประมงส่วนใหญ่จะถูกส่งต่อทางเรือไปยังจังหวัดระนองแล้วกระจายต่อมายังจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ระยะเวลาขนส่งทั้งหมดประมาณ 34-42 ชั่วโมง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า หากส่งสินค้าโดยตรงมายังจังหวัดสมุทรปราการผ่านเส้นทางด่านสิงขรจะช่วยลดระยะเวลาเหลือประมาณ 9-11 ชั่วโมงเท่านั้น (2) การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีโครงการพัฒนาด่านสิงขร ทั้งการก่อสร้างสถานที่จำหน่ายสินค้าการวางผังเมือง อาคารด่านพรมแดน อาคารสถานที่ด่านศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง อาคารบริการนักท่องเที่ยว รางขนถ่ายสินค้า ระบบสาธารณูปโภครวมถึงสถานีไฟฟ้าย่อยซึ่งจะรองรับการเปิดประตูด้านการค้า การลงทุนการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร เป็นต้น (3) ด้านการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดมะริดมีสภาพทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งเกาะ วัด ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น พร้อมกันนี้ รัฐบาลเมียนมาได้มีนโยบายส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาด่านการค้าการท่องเที่ยว

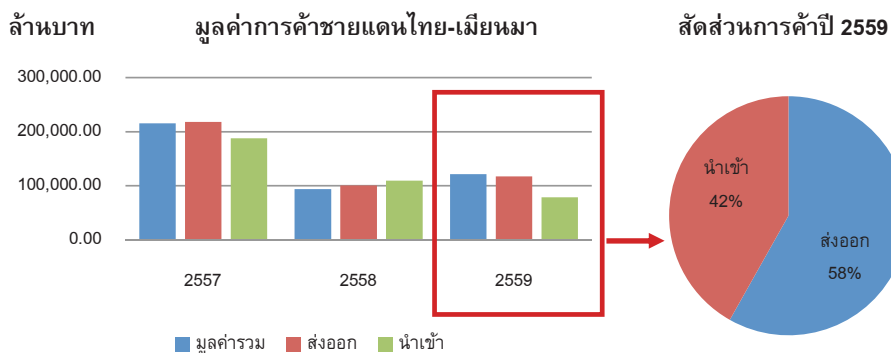
มูลค่าการค้าและศักยภาพของไทยสะท้อนจากข้อมูลการค้าบริเวณชายแดนของไทยต่อกลุ่มประเทศ “CLMM” ประกอบด้วยประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และมาเลเซีย ในปี พ.ศ.2559 มีมูลค่ารวมกว่า 1,013,389.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2558 ร้อยละ 0.71 โดยมีมูลค่าการค้ากับมาเลเซียมากที่สุดเท่ากับ 501,419.87 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาได้แก่ สปป.ลาว เท่ากับ 202,906.79 ล้านบาท

คิดเป็นร้อยละ 20 เมียนมา เท่ากับ 187,964.53 คิดเป็นร้อยละ 19 และกับกัมพูชา เท่ากับ 121,098.01 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12 (ภาพที่ 1) ดังนั้น เพื่อใช้โอกาสจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่ก่อให้เกิดการพัฒนากรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาค รัฐบาลจึงได้มีนโยบายส่งเสริมการค้าบริเวณชายแดน โดยมีการศึกษาพื้นที่ที่มีศักยภาพ และผลักดัน 10 จังหวัดให้เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” (Special Economic Zone: SEZ)



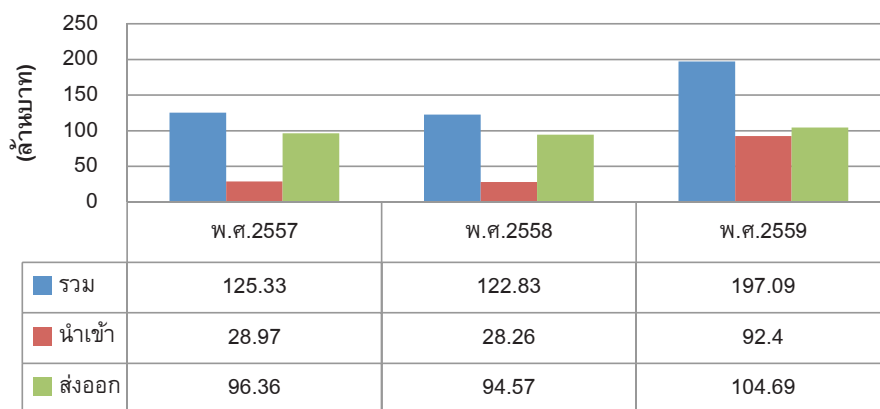
ภาพที่ 1 มูลค่าการค้า ไทยมีพรมแดนติดกับ กัมพูชา ลาว เมียนมา และมาเลเซีย (CLMM)
ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ, 2559

สำหรับมูลค่าการค้าชายแดนระหว่างไทยกับเมียนมา ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เชียงราย แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในปี พ.ศ. 2559 มีมูลค่ารวม 187,964.53 ล้านบาท (ภาพที่ 2) แบ่งเป็นด้านการส่งออก มีมูลค่าเท่ากับ 109,339.84 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 58 โดยมีสินค้าส่งออกมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ 1) เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ 2) น้ำตาลทราย 3) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ 4) ผ้าผืนและด้าย และ 5) เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์ ส่วนด้านการนำเข้ามีมูลค่าเท่ากับ 78,624.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42 มูลค่าการค้าเท่ากับ 30,715.15 ล้านบาท โดยสินค้านำเข้ามากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ 1) ก๊าซธรรมชาติ 2) ลัตว์น้ำ 3) โค กระบือ สุกร แพะ แกะ 4) ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสัตว์ และ 5) พืชน้ำมันและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น (กรมการค้าต่างประเทศ, 2559, น. 16 และ น. 20)



ภาพที่ 2 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - เมียนมา
ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ, 2559

ทั้งนี้ หากมองสถานการณ์การค้าบริเวณชายแดนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับเมียนมา พบว่า เป็นพื้นที่ที่มีมูลค่าการค้าน้อยกว่าจังหวัดอื่นๆ ที่มีชายแดนติดกับเมียนมา หากแต่มีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 กับ 2559 มูลค่าการค้ารวมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 122.83 ล้านบาทในปี 2558 เพิ่มขึ้นเป็น 197.08 ล้านบาทในปี 2559 แบ่งเป็นด้านการส่งออกขยายตัวร้อยละ 10.70 มีมูลค่า 104.69 ล้านบาท และการนำเข้าขยายตัวมากถึงร้อยละ 226.96 มูลค่า 94.40 ล้านบาท (กรมการค้าต่างประเทศ, 2559, น. 18) ผนวกกับศักยภาพของมะริด ที่เป็นแหล่งประมงขนาดใหญ่ มีพืชน้ำมัน (ปาล์มน้ำมัน) ทำให้ด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นพื้นที่ที่มีโอกาสเสริมสร้างศักยภาพ หากได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง



ภาพที่ 3 มูลค่าการค้าชายแดนไทย- เมียนมาบริเวณด้านประจวบคีรีขันธ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2559 ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ, 2559

2. ความพร้อมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื้อหาสาระในส่วนนี้ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้เพื่อ “ศึกษาความพร้อมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการส่งเสริมและพัฒนาด้านสิงขรเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับด่านมูตอง จังหวัดมะริด โดยมีประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นโยบาย ยุทธศาสตร์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2557-2560 ประจวบคีรีขันธ์ เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาการค้าบริเวณชายแดนด้านสิงขร-มะริดมากขึ้นโดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เสริมสร้างระบบสนับสนุนการบริหารเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ที่ **สร้างสรรค์เข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก** โดยกำหนดกลยุทธ์ “ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน” มีโครงการพัฒนา เช่น โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (ด้านสิงขรเดิม) และระบบรายงานและข้อมูลเพื่อรองรับการเปิดด่านชายแดนสิงขร และโครงการส่งเสริมการค้าชายแดนเชื่อมโยงเศรษฐกิจสิงขร-มะริด

พร้อมกันนี้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีการจัดทำ **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พ.ศ. 2558 - 2561)** เพื่อส่งเสริมให้เกิดการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ด้านสิงขรอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้วิสัยทัศน์ “ประตูทองอาเซียน เศรษฐกิจก้าวไกล สังคมมั่นคง ยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนา (1) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้รองรับการพัฒนาด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน (2) ยุทธศาสตร์สร้างมูลค่าการค้า ด้านเศรษฐกิจชายแดน การลงทุน และการส่งออก (3) ยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านสิงขรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ (4) ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและ (5) ยุทธศาสตร์บริหารจัดการด้านสิงขรเป็นพื้นที่ชายแดนที่มีความมั่นคง สังคมสันติสุข

แผนพัฒนาดังกล่าวให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของด้านสิ่งขจรให้รองรับการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดน โดยเริ่มจากการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ การวางผังเมือง บริเวณด้านสิ่งขจร การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว การบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

ประเด็นที่สอง การยกระดับด้านสิ่งขจร นับตั้งแต่การประกาศให้ด้านสิ่งขจรเป็น “จุดผ่อนปรนทางการค้า” เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2541 ส่งผลให้เกิดการขยายตัวด้านการค้าอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดข้อเสนอนี้จากผู้ประกอบการชาวไทยและเมียนมาให้เลื่อนฐานะด้านสิ่งขจรเป็นจุดผ่านแดนถาวร เนื่องจากด้านมูตองจังหวัดมะริด (ตรงข้ามกับด้านสิ่งขจร) ถูกยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรแล้ว ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ พบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เร่งดำเนินการผลักดันให้ด้านสิ่งขจรเป็นจุดผ่านแดนถาวรอย่างต่อเนื่อง หากแต่การยกฐานะเป็นจุดผ่านแดนถาวรนั้นมิใช่ข้อกำหนดว่าทั้งฝ่ายไทยและเมียนมาจะต้องบรรลุข้อตกลงการสำรวจและจัดเก็บรายละเอียดภูมิประเทศบริเวณด้านสิ่งขจร (Joint detail survey) พร้อมทั้งจะต้องมีการลงนามรับรองผลการสำรวจภูมิประเทศร่วมของคณะกรรมการเขตแดนร่วม (Joint Boundary Commission: JBC) จึงจะสามารถยกระดับเป็นจุดผ่านแดนถาวรได้

อย่างไรก็ตาม แม้การเจรจาข้อตกลงการเก็บรายละเอียดภูมิประเทศบริเวณด้านสิ่งขจรจะยังไม่มีความคืบหน้า อันเป็นผลให้ยังไม่สามารถยกฐานะเป็นจุดผ่านแดนถาวรได้ แต่ถึงกระนั้นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ก็ยังคงมีความตั้งใจในการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวด้านสิ่งขจรจนทำให้ด้านสิ่งขจรได้รับการยกฐานะเป็น “จุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิ่งขจร” ตาม “ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิ่งขจร หมู่ที่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ฉบับที่ 2) ” เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2559 ส่งผลให้ชาวเมียนมาที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย สามารถเดินทางภายในพื้นที่อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้ พร้อมทั้งสามารถพำนักได้ครั้งละไม่เกิน 4 วัน 3 คืน แต่จะต้องเดินทางกลับตามเส้นทางเดิม

ตารางที่ 1 ข้อกำหนดการเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

ประเด็น	ไทย	เมียนมา
พื้นที่ในการเข้าถึง	เขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	อ.ตะนาวศรี และ อ.เมืองมะริด
เอกสารที่ใช้ในการข้ามแดน	1.หนังสือเดินทาง (Passport) 2.บัตรผ่านแดน (Border Pass) 3.บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass)	1.หนังสือเดินทาง (Passport) 2.บัตรผ่านแดน (Border Pass) 3.บัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass)
ระยะเวลาการพำนัก	เอกสารผ่านแดนทุกประเภท 4 วัน 3 คืน	1.บัตรผ่านแดน 14 วัน 13 คืน 2.บัตรผ่านแดนชั่วคราว 7 วัน 6 คืน
เวลาเปิด - ปิดด่าน	06.30 – 18.30 น. (เวลาไทย)	06.00 – 18.00 น. (เวลาเมียนมา)

ที่มา: จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2558

หมายเหตุ: เวลาเมียนมาช้ากว่าไทย 30 นาที

ประเด็นที่สาม การส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด ในการลงพื้นที่ ณ จังหวัดมะริด ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม ถึงวันที่ 2 สิงหาคม 2558 พบว่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีการจัดงานแสดงสินค้า “OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน” นายวีระ ศรีวัฒนตระกูล ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในขณะนั้น ได้เชิญชวนให้ผู้ประกอบ

การบางส่วนภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์นำเอาสินค้า OTOP มาจำหน่าย ที่ศูนย์การค้าจังหวัดมะริด เพื่อเป็นโครงการนำร่องการค้าขายและการเจรจาทางการค้าร่วมกันระหว่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี



ภาพที่ 4 การจัดแสดงสินค้า “OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน” ณ จังหวัดมะริด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ที่มา: การลงพื้นที่ของคณะผู้วิจัย วันที่ 1 สิงหาคม 2558

ประเด็นที่สี่ การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว การศึกษาพบว่าเมียนมาได้มีการเตรียมความพร้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว โดยการการจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ทำให้ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวแสดงความต้องการให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จัดตั้งศูนย์ One Stop Service ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ดังนั้น ด้วยความตระหนักถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการทั้งชาวไทยและเมียนมาดังกล่าว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ One Stop Service เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2558

ประเด็นที่ห้า การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดมะริด เป็นพื้นที่ที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม พร้อมกันนี้ด้านสิงขรยังเป็นจุด “เชื่อมความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ทางด้านเศรษฐกิจ ระหว่างพี่น้องชาวไทยและชาวเมียนมา” ทำให้ประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนด้านสิงขร-มะริดเป็นอย่างมาก

ผลการสนทนากลุ่มจากผู้แทนส่วนราชการภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ด้านสิงขร เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2558 พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้จัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ (1) การจัดกิจกรรมท่องเที่ยว นำร่องโดยนำส่วนราชการและภาคเอกชนเดินทางไปยังจังหวัดมะริด เพื่อสังเกตถึงศักยภาพของทั้งสองพื้นที่ ซึ่งจะมีโอกาสในการลงทุนด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (2) การจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศในโอกาสพิเศษ โดยนำเอาศิลปวัฒนธรรมมาเชื่อมโยงสร้างฐานความสัมพันธ์ที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวและการค้า เช่น งานปีใหม่ งานสงกรานต์ กีฬาสานสัมพันธ์ไทย-เมียนมา กิจกรรมการปั่นจักรยานสองประเทศ จากสะพานปลาไปจนถึงเจดีย์ทองที่จังหวัดมะริด รวมระยะทางกว่า 60 กิโลเมตร และจัดแรลลี่กระชับสัมพันธ์สองฝ่าย เป็นต้น และ (3) ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวได้จัดหากิจกรรมให้ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวของไทยได้เดินทางไปยังจังหวัดมะริด โดยอาจจัดทำเส้นทางแรลลี่ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ด้านสิงขร มะริด ทวาย) แต่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่สามารถทำได้เพราะมีข้อจำกัดด้านการเข้า-ออกด่าน (เข้าทางใดต้องออกเส้นทางนั้น) ทำให้ยังไม่สามารถเชื่อมโยงออกไปในเส้นทางอื่นได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวอย่างครบวงจรได้มากนัก

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

ด้านลิ่งขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับด้านมุตอง จังหวัดมะริด นับเป็นจุดเชื่อมต่อนความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ทางด้านเศรษฐกิจ ระหว่างพี่น้องชาวไทยและชาวเมียนมาเป็นเวลานาน แต่เดิมมีการค้าขายกันระหว่างชุมชนด้านลิ่งขรกับชุมชนมุตอง จนได้รับการยกฐานะเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2541 และยกระดับเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษด้านลิ่งขร ในปี พ.ศ. 2558 ผนวกกับจังหวัดมะริดเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแปลงอุตสาหกรรมประมงขนาดใหญ่ การมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย ตลอดจนนโยบายการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนของรัฐบาลเมียนมาที่เปิดกว้างทำให้ด้านลิ่งขรและด้านมุตองเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนในอนาคต

ดังนั้น จากการศึกษาได้พบว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ สรุปเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนเป็นอย่างมาก ผนวกกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้การสนับสนุนการค้าบริเวณชายแดนโดยกำหนดให้พื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ แม้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะไม่ได้รับการส่งเสริมเป็น 10 จังหวัดนำร่อง แต่ด้วยตระหนักถึงศักยภาพของพื้นที่ ทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้กำหนดประเด็นเรื่องการค้าบริเวณชายแดนเป็นหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ยิ่งไปกว่านั้น จังหวัดได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนด้านลิ่งขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (พ.ศ.2558 - 2561) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเชิงกลยุทธ์ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติต่อไป

ประเด็นที่สอง จากการศึกษาพบว่ามีข้อเสนอแนะทั้งจากผู้ประกอบการชาวไทยและเมียนมาให้ยกฐานะด้านลิ่งขรเป็นจุดผ่านแดนถาวร ฝ่ายไทยโดยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีการผลักดันอย่างต่อเนื่อง หากแต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องข้อตกลงการสำรวจและจัดเก็บรายละเอียดภูมิประเทศบริเวณด้านลิ่งขร (Joint detail survey) ทำให้ยังไม่สามารถเสนอให้มีการประกาศเป็นจุดผ่านแดนถาวรได้

อย่างไรก็ดี เมื่อมีการประกาศให้ด้านลิ่งขรเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษด้านลิ่งขร เมื่อปี พ.ศ. 2558 ส่งผลให้ชาวเมียนมาเข้ามาพำนักในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้ 2 วัน 1 คืนซึ่งผู้ประกอบการชาวเมียนมาได้มีข้อเสนอแนะให้มีการขยายระยะเวลาในการพำนักในประเทศไทยออกไป เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางการค้า ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2559 จึงมีการประกาศขยายเวลาออกไป คือ ให้ชาวเมียนมาพำนักในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ได้ 4 วัน 3 คืน พร้อมกันนี้ ได้มีการจัดตั้งศูนย์ One Stop Service เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

ประเด็นที่สาม เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างด้านลิ่งขรกับจังหวัดมะริด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดแสดงสินค้า OTOP ณ จังหวัดมะริด การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยนำเอาจุดแข็งทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี เข้ามาเป็นจุดเชื่อมโยงเพื่อสร้างคุณค่าให้กับการท่องเที่ยว

ตามที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าแม้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะไม่สามารถผลักดันให้ด้านลิ่งขรเป็นจุดผ่านแดนถาวรตามข้อเสนอจากผู้ประกอบการได้ในขณะนี้ แต่ก็มีเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากระบวนการโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ ศูนย์ One Stop Service ตลอดจนการขยายเวลาการเข้าพำนักในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ออกไป รวมถึงการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณชายแดนอย่างต่อเนื่อง ผนวกกับศักยภาพของจังหวัดมะริดที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งการท่องเที่ยว และภาคอุตสาหกรรมประมง ทำให้ด้านลิ่งขรมีโอกาสที่ดีในการเป็นพื้นที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยต่อไป ยิ่งไปกว่านั้น ด้วยกระแสข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศต่างๆ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวไปในประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศอินเดีย โดยผ่านเส้นทางด้านลิ่งขร จังหวัดมะริดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ผลการจากการศึกษาดังกล่าวมีประเด็นที่ส่วนราชการควรจะต้องเร่งรัดในเชิงนโยบาย ดังนี้ (1) เร่งหาข้อยุติในการลงนามร่วมทั้งสองฝ่ายในส่วนของการสำรวจเขตแดนร่วมกัน (Joint Detail Survey) เพื่อผลักดันการยกระดับด้านสิทธิที่ดิน (2) ด้านที่ต้องประสบปัญหาเรื่องโครงสร้างพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นสาธารณูปโภคอย่างไฟฟ้า ถนน เป็นต้น ดังนั้น ควรเร่งพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เอื้อต่อการลงทุนมากขึ้น (3) ฝ่ายไทยควรปรับปรุงกฎ ระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการลงทุน หรือการใช้สิทธิพิเศษทางการค้า และ (4) ฝ่ายไทยควรเสนอให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านพิธีการทางการค้าและศุลกากรของไทย เพื่อนำไปปรับปรุงระบบการทำงานให้เป็นมาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัย ควรศึกษาในรายละเอียดเรื่องเส้นทางการเชื่อมต่อทางการค้า ความคุ้มค่า ทั้งระหว่างไทยกับเมียนมาและกับประเทศอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กรมศุลกากร. (2557). *เพื่อโอกาสด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวชายแดนไทย – พม่า*. 22(11) [จุลสาร]. กรุงเทพฯ: กรมศุลกากร.
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2555). *คู่มือการค้าและการลงทุน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์*. กรุงเทพฯ: สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). *ASEAN Mini Book*. กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. สืบค้น 1 มีนาคม 2560, จาก <http://www.industry.go.th/industry/index.php/th/knowledge/item/10593-2016-05-23-05-01-57>
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ชายแดนด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์* (พ.ศ.2558 - 2561). ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ.2557 - 2560) และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560*. ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
- การเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิงขร หมู่ที่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2558, 14 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 132 ตอนพิเศษ 110 ง. หน้า 2.
- การเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิงขร หมู่ที่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ฉบับที่ 2). (2559, 26 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 133 ตอนพิเศษ 22 ง. หน้า 1.
- ก้าวสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประเด็นท้าทายในอนาคต. (2557, ตุลาคม-ธันวาคม). *เศรษฐกิจและสังคม*. 51(4),6-12.
- จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2558). *จุดผ่อนปรนพิเศษด้านสิงขร*. ประจวบคีรีขันธ์: บริษัท ทิวทัศน์สาร จำกัด.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2557). *เมียนมาร์: โอกาสการค้าและการลงทุน*. กรุงเทพฯ : ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- แนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย. (2557, ตุลาคม-ธันวาคม). *เศรษฐกิจและสังคม*. 51(4), 19-24.
- ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2556, 14 ตุลาคม). เปิดแผนพัฒนา “ด้านสิงขร” จุดพลุค้าชายแดนทะลุ 3 หมื่นล้าน. *ประชาชาติธุรกิจ*. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2558, จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1381721477
- ภาวิณี เจริญยิ่ง. (2555, 22 ตุลาคม). “มะริด-ตะนาวศรี” รอผู้มาเยือนเปิดบริษัท. *มติชน*. สืบค้น 26 มิถุนายน 2558, จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1350881761&grpId=03&catid=03
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2557). *การศึกษารูปแบบการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วิทยา ปิตัตตนาโพธิ์ บุญทรัพย์ พาณิชการ และภูพวงษ์ พงษ์เจริญ. (2557). *การศึกษาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพตามชายแดนในเส้นทางมะริด สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ – ด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (รายงานผลการวิจัย)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วัชรินทร์ ยงศิริ. (2547). การค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา ปัญหาที่ประสมในปัจจุบัน และแนวทางแก้ไขในอนาคต. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัยพร รัตนเศรษฐ. (2560). โครงการศึกษาวิจัยข้อเสนอแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาด้านสิงขรด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารราชพฤกษ์*, 15(2), 72-82.
- สุกัญญา ตันธนาวัฒน์, อลัมภินพงค์ จัตุราคม, วรณี จิเจริญ และอดิ ไทยานันท์. (2553). *เศรษฐศาสตร์ทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของไทย ฉบับที่ 2 (2556-2560)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2559). *คู่มือการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2. *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 พ.ศ.2557 – 2560 (จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.osmcentral-s2.moi.go.th>.
- หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2554). *คู่มือการค้าและการลงทุนสำหรับรัฐสภาพม่า*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ วันที่ 25 มิถุนายน 2558

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
นายพิษณุ สุวรรณะชญ	เอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้ง
นายชัยณรงค์ กิริติยตวงค์	อัครราชทูต
นายบุรณ อธิรัตน์	อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายพาณิชย์)
นางสาววิจิตา คิวะเกื้อ	เลขานุการอัครราชทูต
MR.U.WIN AUNG	ประธานสภาหอการค้า ณ กรุงย่างกุ้ง
MR.U.AYE LWIN	เลขาธิการสภาหอการค้า
MR.U.WINN MYINT	เจ้าหน้าที่ระดับสูงสภาหอการค้าและอุตสาหกรรม

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม วันที่ 1 สิงหาคม 2558

MR.U MYINT OO	ประธานเกษตร จังหวัดมะริด
MR.U THAN TUN OO	เลขาธิการสมาคมสินค้าบริโภค จังหวัดมะริด
MR.U MIN NAING	ประธานสมาคมสินค้าอุปโภคบริโภค จังหวัดมะริด
MR.U MYINL AYE	ประธานสมาคมผู้ค้าหยาบและมะม่วง จังหวัดมะริด
MR.U SOE YEE	ประธานสมาคมผู้ประกอบการเหมืองแร่
MR.U SOE AUNG	กรรมการด้านสื่อ
MR.U KYAUK SEIN	เจ้าของโรงแรมแกรนด์เจด จังหวัดมะริดเจ้าของเรือข้ามทะเล
	ประธานสมาคมขนส่งทางน้ำ ภาคตะนาวศตริ
MR.U MOE KYAWINA	ประธานสมาคมขนส่งทางบก

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม วันที่ 24 สิงหาคม 2558

นายวิระ ศรีวัฒนตระกูล	ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายพงษ์พันธ์ วิเชียรสมุทร	ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายธฤต ล้ำราญเวทย์	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นางสาวนภัสสรณ์ชัย ผู้เจริญ	ผู้แทนอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
นางปทุมสารณ์ แยมเกิด	พาณิชย์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายเสมา วนะสิทธิ์	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นางขวัญจิต หนูอินทร์	อุตสาหกรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายอนุสรณ์ กาญจนอุปถัมภ์	พัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายกิตติพัทธ์ เกตุแก้ว	ขนส่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายณพพร ลิทธิเกษมกิจ	ประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายไพบุลย์ ยวดี	ผู้แทนศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายจักรชัย เขียวกระจ่าง	ป้องกันจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายสำริ จันทร์เกิด	ผู้แทนจากเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายพิเชษฐ์ ปานะพงษ์	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์